

Un număr vechiu 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: DIMITRIE ALEXANDRESCO

Decanul Facultății de Drept din Iași, fost Procuror-general la Înalta Curte de Casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESADESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL
Pe an, în România, cu Tabla, . . . 45 lei
6 luni 20 „
3 luni 10 „
Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

**Apare de două ori pe săptămână
sub redacțiunea unui comitet**

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
București, **CALEA RAHOVEI**
Lângă Palatul Justiției
TELEFON № 16/98 —

S U M A R

— **Competința în acțiunile de radiere forțată de d-l avocat Ioan N. Dumitrescu;**

JURISPRUDENȚA:

— Casație s. I: *C. Lunguani cu D. Scaly Logothetides* (Acțiunile ce tuturor ar avea în contra minorului pentru sumele cu care acesta i-a rămas dator din timpul administrației tutelei, fiind personale și mobiliare, sunt de competența tribunalului locului unde domiciliază minorul, conform regulii comune «actor sequitur forum rei» la care legea n'a făcut nici o derogare în această materie. — Incheierile tribunalului asupra administrației tuturului constituie un titlu pentru tutor opozabil minorului);

— Casație s. II *Procurorul General al Curții de Casație, recurs în interesul legii, în cauza dintre Societatea Cerkez & Co. cu G. Bibescu și alții*. (Numai juriul este chemat în materie de delict de presă a se pronunța asupra cui incumbă răspunderea delictului), cu o **Notă** de d-l profesor I. Tanovicanu.

— Casație s. III: *Primăria București cu Societatea Comunală de Tramvae*. (Nu se poate cere casarea unei decizii dacă, permițându-se părții care recuză să citească în ședința publică actul de recuzare, partea protivnică s'a mărginit a da lămuriri, arătând că recuzarea propusă nu cadrează cu cazurile de recuzare prevăzute de lege.—Pentru ca un judecător să fie recuzabil, potrivit al. 6 de sub art. 276 pr. civ. trebuie ca el să și fi dat părerea special asupra pricinii în care se propune recuzarea, iar nu în alt proces în care a figurat o altă parte, deși s'au invocat aceleași chestiuni de fapt și de drept), cu o **Notă** de d-l D. N. Comșa.

— Trib. Bacău s. II: *Ion Dorneanu, cere moratoriu*. (Cererea de morator, admisibilă în principiu chiar înainte de declararea în faliment, nu poate fi primită potrivit art. 834 al. ult. c. com., dacă comerciantul nu prezintă, împreună cu dânsa, registrele sale comerciale regulat ținute și ca formă și ca fond).

Rezumatul Jurisprudenței Curții noastre de Casație

Casație S.-Unite: Vânzare. — Taxe de înregistrare. — Obligația cumpărătorului de a plăti afară de stipulațiune contrarie. — Art. 1305 din c. civil.

Casație s. I: No. 1: **Executor**. — Hotărâri date în țară străină. — Condițiile ce trebuie să întrunească asemenea hotărâri spre a fi investite cu formula executorie de tribunalele române. — Hotărâre necomunicată în conformitate cu art. 3 și 10 din convenția de la Haga. — Respingeria executorului; No. 2: **Servituți de vedere**. — Construirea de imobil împotriva ferestrelor vecinului. — Distanța ce trebuia lăsată sub codul lui Caragea. — Dacă această distanță era și pentru lumina directă și pentru cea piezișe.

Casație s. II: No. 1: **Hotărâre penală**. — Inserarea unui text greșit. — Pedepsă conformă cu legea. — Validitatea hotărâreilor. — Omor săvârșit dar neizbutit. — Circumstanțe atenuante. — Maximum închisorii corecționale. — Legalitatea pedepsei. — Art. 234 al. ult., 38 al. 2 și 60 al. 4 din c. penal; No. 2: **Ordonanța de neurmărire**. — Dreptul Procurorului General de a face opoziție la Camera de auzare. — Termenul de 20 zile. — Modul de calculare al acestui termen. — Art. 137 pr. pen.; No. 3: **Distrugere de hotar**. — Delict

prevăzut de art. 355 c. penal. — Competința judecăt. de pace. — Deosebire de delictul prevăzut de art. 321 din codul penal; No. 4: **Distrugere**. — Gard comun. — Existența delictului. — Art. 355 c. p.; No. 5: **Competință**. — Declinare de competență din partea judecătorului de pace, pe motiv că faptul e calomnie. — Apelul procurorului la tribunal. — Calificarea faptului de către tribunal, ca injurie. — Judecarea faptului în prima și ultima instanță. No. 6: **Apel penal**. — Schimbarea calificării faptului. — Admisibilitate. Bănci populare; — Presedinte. — Delapidare și falsuri. — Aplicarea art. 40 c. p. — Lipsa punerii în întârziere. Existența delictului. — Art. 140, 123 c. penal și 17 l. băncilor populare din 1910.

Casație s. III: No. 1: **Contribuțiuni directe**. — Comisiuni anuale de prefaceri — Competința lor; No. 2: **Fonciar**. — Stabilirea venitului. — Prețurile regionale și contractele cu locuitorii. — Elemente de apreciere. — Înălțurarea lor. — Motivarea deciziei. — No. 3: **Timbru**. — Contravenție. — Amendă. — Caracterul ei civil. — Societ. anonimă contravenientă. — Persoană juridică. — Condamnarea ei la amendă.

Competința în acțiunile de radiere forțată

Lipsa vreunei dispozițiuni speciale în legislația noastră care să determine instanța care e competență să judece acțiunile cari tind la radierea silită a inscripțiunilor, privilegiilor și hipotecilor, s'ar părea că nu are vreo importanță, întrucât privilegiul și hipoteca fiind drepturi reale imobiliare, acțiunile cari le privesc sunt și ele imobiliare, deci n'avem decât să aplicăm art. 59 din procedura civilă, care atribuie acțiunile imobiliare în competența tribunalului situațiunii imobilului grevat și chestiunea e lămurită.

Cred însă, că a da soluțiunea așa de repede, este a examina chestiunea în mod superficial și a nu căuta să se analizeze adevăratul obiect și natura acțiunei.

Art. 1788 cod. civ. arată că, inscripțiunile se șterg prin consimțământul părților interesate, iar dacă creditorul în favoarea căruia este luată inscripția nu consimte, radierea se face în virtutea

unei hotărâri judecătorești dată în ultimă instanță sau care a dobândit puterea lucrului judecat. Deci, acțiunea care are de scop radierea, tinde să înlocuiască obligația de a radia, de care creditorul nu voește să se achite prin o sentință judecătorească în baza căreia singur debitorul va face radierea. Care este deci natura acțiunii? Este ea o acțiune reală imobiliară, care urmează să se întenteze la tribunalul locului, sau caracterul său este pur personal și atunci se va intenta la tribunalul domiciliului defendeurului?

În Franța și Belgia nu este discuțiune asupra competenței, care prin art. 2159 cod. Nap. (art. 94 c. belg.) este atribuită tribunalului care a luat inscripțiunea, adică a situațiunii imobilului, dar între autori s'a născut discuțiune asupra naturii acțiunii.

În primul sistem cu Duranton, Marton și Guioullard¹⁾ se susține că, inscripțiunea fiind semnul caracteristic al dreptului real și mijlocul de a-l exercita, acțiunile care au de obiect asemenea inscripțiuni, nu influențează numai inscripțiunea, dar și natura dreptului, putând să-l transforme dintr'un drept real imobiliar într'o simplă creanță chirografară.

Acest prim sistem este combătut prin teoria adversă susținută de Laurent, Théophile Hüc și Pout²⁾, care e adoptată și de jurisprudența română. Acești din urmă autori găsesc că acțiunea de radieră forțată nu are decât aparența de a fi reală, în fond nefiind decât o acțiune personală. În adevăr, ea nu are de obiect nici un imobil, nici vreun drept real imobiliar, nu e îndreptată nici contra proprietarului, nici contra detentorului vreunui imobil; e vorba pur și simplu de suprimarea unei inscripțiuni existând materialmente în registre, iar acela în favoarea căruia s'a luat fiind obligat personal să o facă să dispară. E adevărat că numai inscripțiunea permite creditorului să-și exercite dreptul său real, dar de aci nu se poate susține că prin aceasta, inscripțiunea dobândește caracterul privilegiului sau al ipotecii și să devie un drept real.

Dacă legiuitorul francez și belgian au voit ca

aceste acțiuni să se judece de tribunalul locului, aceasta a făcut-o pentru că în sistemul lor de organizare a grefelor, la tribunalul fiecărui district este o arhivă separată a conservării registrelor de inscripțiuni, și e înlesnire și pentru soluțiunea procesului și pentru executarea sentințelor, și mai e și o ușurare a pro edurei. Deci, motive de utilitate practică au prezidat la introducerea acestei dispozițiuni derogatorii dela dreptul comun, iar Théophile Hüc spune în mod formal că art. 2159 cod. Nap. nu este de loc o consecință a art. 59 pr. civ. franceză, care atribuie acțiunile reale imobiliare tribunalului locului, și că în lipsa textului art. 2159, ar fi foarte greu de susținut că același tribunal ar fi competent.

La noi, vedem tăcerea legiuitorului asupra atribuirii competenței în aceste acțiuni. Această tăcere socotesc însă că nu poate fi interpretată în sensul textelor corespunzătoare din legislația care l'a inspirat, texte cari nu le-a reprodus la noi, poate din intenția de a schimba sistemul francez, însă și din motivul că noi nu avem acel Conservator al registrelor organizat ca în Franța; cert e însă că legiuitorul nostru, omițând dispoziția art. 2159 cod. Nap., determinarea competenței a rămas legată de chestiunea naturii acțiunii.

Argumentul primului sistem că, acțiunea de radieră e imobiliară fiindcă prin ea se tinde a face să dispară nu numai inscripțiunea, dar și dreptul real care 'i este atașat, cred că nu poate fi juridic, nu numai pentru că inscripțiunea nu este un drept real, ea nefiind decât semnalul care avertizează pe terți că asupra imobilului grevează un drept de creanță care e opozabil tuturor, dar și pentru motivul că acțiunea tinde la un fapt personal al creditorului, căci obligația de a radia a creditorului este o obligație de a face, care se raportează la un fapt personal al său, de a subscrie cererea de radieră, de a face să se șteargă din registru o măsură de publicitate, de care dacă nu vrea să se achite debitorul, chemându-l în judecată, cere să se dea o sentință care va ține loc de consimțământul său, căci în baza acestei sentințe definitive sau având autoritate de lucru judecat, va cere singur radierea. În unele hotărâri se pune chiar obligația creditorului de a face radierea într'un anumit termen, care dacă expiră, fără ca creditorul să se conformeze, debitorul

¹⁾ Duranton, t. XX, No. 205, Marton, t. III, No. 1230, Guioullard, t. III, No. 144.

²⁾ Laurent, t. XXXI, No. 187, pag. 160, Th. Hüc, t. XIII, No. 379, pag. 464, Pout, t. II, No. 1088.

poate face singur radierea în baza sentinței, — adică aceea ce trebuie să se facă prin consimțământul ambelor părți, se va face în mod forțat de către una singură în baza hotărârei.

Dar chiar când prin hotărâre se ordonă pur și simplu radierea din registre, evident că acestea are de efect desființarea unui drept real, dar propriu vorbind, aceasta nu înseamnă altceva decât condamnarea creditorului care se împotrivesc la radierea care n'a voit să o facă singur, întocmai după cum, dacă creditorul nu voia să primească suma ce i se datorește, hotărârea care validează ofertele reale, ține loc, egalează cu consimțământul lui de a primi banii.

Jurisprudența noastră deși sumară, dar confirmă sistemul adoptat de noi. (Decizia Curții de apel din Buc., s. I, din 28 Sept. 1893, „Dreptul“ 1894, No. 12).

Dacă valoarea privilegiului sau ipotecei a căror radiere se cere este mai mică de 3000 lei, acțiunea se va judeca de judecătorul de ocol, conform art. 27 din legea jud. de ocol. (Decizia Curții de casație, s. I, No. 320/908. «Buletinul» 1908, pag. 1395).

Dacă s'ar admite sistemul legislației franceze la noi, aceste acțiuni nu s'ar putea judeca niciodată de judecătorul de ocol, pentru că aceste instanțe nu țin registre de inscripțiune sau transcripțiune a actelor (art. 46 leg. jud.), ci le trimet la tribunal pentru această operațiune, și după legea franceză numai tribunalul care a luat inscripția e competent.

IOAN N. DUMITRESCU

Avocat

ÎN ALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I.

Audiența dela 3 Octombrie 1912

Președenția d-lui C. R. MANOLESCU Președinte

C. Lungeanu cu D. Sculi Logotitides

Tutelă — Competență — Predarea socotelilor de către tutor și aprobarea lor de tribunalul tutelei — Dacă acest tribunal mai este competent să judece acțiunea tutorei contra minorului pentru sumele ce i s'ar dator de către minor. — Încheierea tribunalului asupra administrațiilor tutorei. — Dacă ele constituie un titlu pentru tutor. — Opoziția minorului

1. Din momentul ce socotelile tutelei au fost depuse de tutor și aprobate de tribunalul care administrează tutela, competența aceluia tribunal încetează, așa că acțiunile ce tutorul ar avea în contra minorului pentru sumele cu care acesta i-a rămas dator

din timpul administrației tutelei, fiind personale și mobiliare, sunt de competența tribunalului locului unde domiciliază minorul, conform regulii comune «actor sequitur forum rei» la care legea n'a făcut nici o derogatiune în această materie.

2. Încheierea tribunalului dată cu păzirea tuturor formelor cerute de lege, pentru administrațiunea tutorilor minorilor, constituie un titlu pentru tutor opozabil minorului, așa că poate servi ca mijloc de probațiune în justiție¹⁾.

Deciziunea 672/912. — Respins recursul făcut de C. Lungeanu contra sentinței trib. Ilfov, s. III, No. 778/912, dată în proces cu D. Sculi Logotitides.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier V. Possy;

Pe d-l avocat Aurel Iiescu în susținerea recursului;

Pe d-l avocat Georoceanu în combateri; și

Pe d-l Procuror St. Stătescu în concluziuni pentru respingerea recursului;

Asupra multului de casare în coprirederea:

«Exces de putere, omisiunea esențială cu violarea art. 418, 1169 și 117 cod civil, combinat cu 66 bis procedura civilă»

«Intimatul Sculi se însoară cu văduva Călinescu care avea copii minori. Sculi devine prin această căsătorie cotutore minorilor Călinescu»

«În această calitate administrează averea minorilor și o administrează așa de bine, că este destituit și obligat să restituie minorilor sumele pe cari le dețină fără drept. După această destituire Sculi prezintă tribunalului Prahova, care administra tutela, niște chitanțe cu un așa zis compt iar în compt: la veniturii nimic și la cheltuieli suma din chitanța».

«Aceste chitanțe au fost găsite bune de tribunalul Prahova în lipsa noastră și prin surprindere de sigur, fiindcă acele chitanțe nu erau liberatorii, de oarece unele erau semnate de minore, care nu are capacitate juridică, și altele sunt referitoare la cheltuieli pentru care se dăduse socoteli de mult».

«Și pe jurnalul de omologare al tribunalului Prahova se cere condamnarea minorilor»

«Ne am opus pe următoarele considerente:

«1) Numai tribunalul Prahova era competent să pronunțe o condamnățiune fiind vorba de datorii rezultând din gestiunea unei tutele ce se administra de acel tribunal»;

«2) Nu putem fi condamnăți pe acte de jurisdicție grațioasă, cari nu erau nici definitive»;

«3) Că chiar dacă actele de jurisdicție grațioase ar fi definitive, ele nu ne sunt opozabile, nu produc lucru judecat, mai ales fiindcă în specie, contul tutelei deși omologat este supus la discuțiunea minorului devenit major».

«Tribunalul de fond ne condamnă fiindcă acțiunea lui Sculi ar fi personală și mobilară și pe temeiul jurnalului grațioase ale tribunalului tutelei. Fiindcă nu a discutat efectul juridic al a telor de jurisdicție grațioasă, fiindcă a înălțat declinațiunea de competență fără să discute competența derivată din gestiunea de tutelă, fiindcă ne condamnă pe acte neopozabile

¹⁾ Acest rezumat s'a publicat în No. 83, pag. 982.

nouă, — tribunalul comite un exces de putere, o omisiune esențială și violează art. 418, 1169, 1170 c. civ., combinat cu 66 bis pr. civ.»

Având în vedere sentința supusă recursului din care rezultă că Dimitrie Sculy Logotetide, în calitate de fost tutor al minorilor Vasile și Venera Călinescu. a chemat în judecată pe minori, reprezentați prin tutorele ad hoc C. Lungeanu, pentru plata sumei de 1441 lei, 88 bani, cheltuiți în profitul minorilor pe timpul administrațiunii sale ca tutor, dela 1 Ianuarie până la 28 Februarie 1909;

Având în vedere că minorii au opus necompetința tribunalului Ilfov, care este acela al locului unde domiciliază minorii, de a judeca o asemenea acțiune pe motiv că fiind datorie rezultând din gestiunea unei tutore administrată de tribunalul de Prahova numai acest tribunal este competent să pronunțe condamnățiunea;

Considerând că odată ce socotelile tutelei au fost depuse de tutor și aprobate de tribunalul care administrează tutela, competența acestei tribunal încetează, așa că acțiunile ce tutorele ar avea în contra minorului pentru sumele cu cari acesta i-a rămas dator din timpul administrațiunii tutelei fiind personale și mobiliare, sunt de competența locului unde domiciliază minorul, conform regulei comune «actor sequitur forum rei» la care legea n'a făcut nici o derogățiune în această materie;

Că, așa dar, tribunalul respingând excepțiunea de necompetință, n'a făcut nici un exces de putere;

Considerând că tribunalul, pentru a condamna pe minorii Călinescu la plata reliquatului cerut de fostul tutor, se întemeiază pe încheierea tribunalului Prahova No. 6784/91¹, prin care s'a verificat socotelile și s'a descărcat tutorele de gestiunea sa, constatându-se în favoarea sa suma de 1441 lei cheltuiți pentru minor în intervalul dela 1 Ianuarie până la 28 Februarie 1909, când tutorele nu a încasat nici un venit;

Considerând că această încheiere a tribunalului fiind dată cu păzirea tutorelor formelor cerute de lege pentru administrațiunea bunurilor minorilor, constituie un titlu pentru tutor opozabil minorului așa că poate servi ca mijloc de probățiune în justiție și tribunalul hotărând astfel n'a violat art. 1169 și 1170 c. civ.;

Considerând că acest titlu ar fi putut fi combătut prin proba contrarie;

Considerând însă că tutorele Lungeanu nu a produs nici o probă în instanță pentru a contesta existența datoriei;

Că prin urmare motivul de casare se găsește neîntemeiat în ambele sale părți și recursul cată să fie respins;

Pentru aceste motive, Curtea respinge, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. II

Audiența de la 5 Decembrie 1912

Președenția d-lui I. DUCA, consilier

Procuror general al Curței de casație, recurs în interes l' leges în cauza dintre Societatea Cerkez & Co. și G. Bibescu ș. a.

Calomnie prin presă. — Acțiune directă intentată contra altor persoane decât adevăratul autor. — Dacă poate fi respinsă ca rău îndreptată. — Competința juriului a se pronunța asupra ei. — Art. 24 din Constituție și art. 10 pr. penală.

După art. 24 din Constituție delictetele de presă se judecă de juriu, iar după art. 10 pr. penală, orice acțiune ia fînit prin hotărîrea judecătîii în

ultimă instanță, care trebuie să pronunțe achilarea, absolvirea sau condamnarea.

Prin urmare, Curtea cu jurați nu poate, fără a viola citatele texte de lege, să respingă ca rău îndreptată o acțiune directă intentată contra unor anumite persoane pentru calomnie prin presă, când reclamantul declară că nu voește să introducă în cauză pe un altul care s'a recunoscut de autor al scrierilor calomnioase și că menține în cauză ca autori ai acestor scrieri pe cei arătați de dănsul, de oarece numai juriul este chemat, în materie de delict de presă, să se pronunțe asupra cui incumbă răspunderea delictului.

Deciziunea 3176/912. — Casată, în interesul legii, după recursul făcut de d-l Procuror-general, decizia Curței cu jurați din județul Ilfov, cu No. 71/912¹), dată în procesul dintre Societatea Cerkez & Co. și G. Bibescu ș. a., pentru calomnie.

Curtea,

Ascultând pe d-l Procuror-general Sc. Popescu, în susținerea motivelor pentru casare;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

«Exces de putere și violarea art. 24 din constituție și a art. 10 din proc. penală» ;

«Curtea cu jurați era sesizată, conform art. 226 pr. pen. printr'o cerere directă din partea d-lui M. Cerkez personal și ca reprezentant al Societății «Cerkez & C-ie» din Chitila care, crezându-se calomniată printr'o serie de articole apărute în ziarul «Viitorul» în cursul lunelor Iunie, Iulie și August 1912, au indicat ca autori ai articolelor incriminate pe George Bibescu și pe Locotenentii Adamovici Eugeniu și Zorileanu M. Constantin» ;

«Se știe că potrivit art. 24 din constituțiune delictetele de presă se judecă de juriu, iar art. 10 pr. pen. o spune, în mod formal, că veri ce acțiune ia fînit prin hotărîrea judecătîii în ultima instanță și că asupra unei acțiunii publice udecată trebuie să pronunțe, prin a sa hotărîre, sau achilarea, sau absolvirea sau condamnarea» ;

«In speță, inculpații tăgăduiau a fi ei autorii articolelor calomnioase, iar ca autor se arată un oare care C. Ștefănescu și pentrucă reclamantul a declarat că nu înțelege să-l pună în cauză nici pe el, nici pe girant, nici pe editor, Curtea s'a crezut autorizată să respingă acțiunea ca rău îndreptată împotriva inculpaților fără a o mai supune judecătîii juriului» ;

«Procedând astfel, Curtea a violat fățiș art. 24 din constituțiune și art. 10 pr. pen. comițând cu modul acesta și un vădit exces de putere» ;

Considerând că după art. 24 din constituție delictetele de presă se judecă de juriu, iar după art. 10 din proc. pen, orice acțiune ia fînit prin hotărîrea judecătîii în ultimă instanță care trebuie să pronunțe achilarea, absolvirea sau condamnarea ;

¹) A se vedea publicată în Curierul Judiciar No. 4/913 pag. 42-47 însoțită de nota critică a d-lui Iurescu-Ioju.

Că, în speță, Curtea cu jurați din județul Ilfov asupra acțiunii direct intentată de reclamantul M. Cerkez în contra inculpaților G. Bibescu, Engenu Adamovici și Constantin M. Zorileanu pentru calomnie prin presă, nu putea, fără a viola citatele texte de lege, să respingă acea acțiune ca rău îndreptată împotriva sus numiților inculpați când reclamantul a declarat că nu voeste să introducă în cauză pe C. Ștefănescu care s'a recunoscut de autor al scrierilor calomnioase, ci că menține în cauză ca autori ai acestor scrieri, pe cei arătați de dansul de oarece numai juriul este chemat, în materie de delict de presă, să se pronunțe asupra cui incumbă răspunderea delictului;

Că prin urmare, motivul de casare este întemeiat și decizia supusă recursului are a fi casată în interesul legii;

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

NOTA. — Soluțiunea Curții de casațiune este buna, deși motivarea ei este cam prea laconică.

Evident că nu era îndrituită Curtea cu jurați ca să impună reclamantului persoana cu care el voeste să se judece; reclamantul în penal ca și în civil suferă consecințele unei acțiuni rău îndreptate, fiind-că acțiunea sa este respinsă, chiar dacă ar fi suferit o daună, dacă el nu îndreapta acțiunea în contra adevăratului pricinuitor al pagubei.

Care este însă autoritatea care se va pronunța cine este autorul daunei? La Curțile cu jurați, cum cu drept cuvânt hotărăște instanța supremă, negreșit că sunt jurații, iar nu asesorii Curții, fiind-că dovedirea cine a autorul unei infracțiuni, e o chestiune de fapt, care natural că se rezolvă de jurați. Nici o indoială nu poate să existe asupra acestui punct și de aceia cu drept cuvânt a fost casată deciziunea Curții cu jurați de Ilfov.

Am fi mărginit aci nota noastră, dacă hotărârea casată nu ar fi atins și alte puncte importante, asupra cărora Curtea de casațiune nu s'a pronunțat, dar despre care a vorbit d-l Ionescu-Dolj, colegul nostru de redacțiune la această Revista. Credem că e bine să revenim asupra acelor puncte, tratate de altminteri cu multă competență de distinsul magistrat, aprobând ceia ce vom crede întemeiat și spunând părerea noastră atunci când părerile sunt diferite.

Facem aceasta cu atât mai mult cu cât am constatat că asupra acestui punct Cursul de legislațiune penală pe care l'am publicat presintă o lacună.

Asupra art. 47 ultim. al. și art. 50 al. 3 Cod. pen. se pot ridica mai multe chestiuni:

1) Dacă autorul unei articol nu este iscălit se poate admite dovedirea autorului de către partea vătămată?

Credem împreună cu d-l Ionescu-Dolj¹⁾, că ținând seamă de lucrările preparatori²⁾ trebuie să

admitem afirmativa, lucrările preparatoare nu lasă nici o indoială asupra acestui punct.

2. Bine a făcut însă legiuitorul că a interzis această cercetare?

D-l Ionescu-Dolj crede că da, fiindcă prin această s'ar lovi în dreptul de anonim și prin urmare la libertatea presei³⁾.

Nu suntem de această părere; noi credem că era mai bine să se lase și în acest caz aplicarea dreptului comun și aceasta pentru două motive. Mai întâi fiind-că suntem vrăjmașul excepțiilor, care dacă regula e bună, foarte adeseori sunt un rău. D-l H. Joly spune cu drept cuvânt că toate excepțiunile sunt periculoase⁴⁾, și motivul este, — vom adăoga noi — că, după cum s'a spus — «Dès qu'on ouvre la porte a l'exception la règle y passe».

Însă mai ales în cazul de față excepțiunea îmi pare detestabilă, fiind-că noi nu credem că e drept, că e bine, ca un om sărac din popor să se facă *incasator de pedepse* pentru o mizerabilă plată lunară, iar adevăratul culpabil să scape de pedeapsa meritată. Pedepsele sunt și trebuie să fle eminentamente personale și tocmai în personalitatea pedepselor se lovește această derogățiune la regula că cel lovit pe nedrept, are dreptul să ceară de la justiție repararea răului suferit și să dovedească pe acel care a pricinuit acel rău. Destule suferințe au cei săraci și destule bucurii și privilegiu cei avuți; să nu le mai dăm acestora și privilegiul de a pune cu bani înlocuitori la pedepsele ce li se cuvine. Am auzit de înlocuitori pe bani la armată, lucru firesc, mai ales când armatele erau compuse de mercenari dar în ocuitori la pedeapsă n'am cunoscut în istoria dreptului penal și nu e acum timpul să se inființeze o astfel de nedreptate prin lege.

În zadar se vorbește de libertatea presei, acest principiu e de sigur un principiu sacru și nu noi l vom combăte, însă principiul personalității pedepselor este un principiu și mai sacru și nici o altă regulă sau principiu nu-i stă în potrivă.

De altminterlea pedepsirea calomniatorilor nu lovește în libertatea presei, după cum extirparea tumorii or a unor polipi nu lovește în integritatea corpului, deși tumorii și polipii sunt excrescențe ale corpului omenesc. Pentru libertatea presei toți trebuie să combatem fiind-că e una din cele mai folositoare cuceriri ale popoarelor civilizate, însă în contra libertinagiului presei, toți trebuie să luptăm pe deoparte fiind-că el e foarte periculos pentru cetățeni, iar pe de alta fiind-că pătează

¹⁾ Ionescu Dolj *Curierul Judiciar* No 4

²⁾ Monitorul Oficial 1884 No. 132, p. 1934, reproduc și de d-l Ionescu-Dolj

³⁾ Ionescu Dolj; loc. cit.

⁴⁾ H. Joly, *Problèmes de science criminelle*, Paris 1910, p 251

presa, o instituțiune care trebuie să fie sacră și de toți respectată

Mirabeau a înferat anonimatul cu aceste superbe cuvinte: « *Vous me verrez toujours à ma place, ne tréphant dans aucune anonymité, manoeuvre infame dont tout honnêt e homme est incapable* ». E poate o exagerare în aceste cuvinte atât de aspre pentru anonim; jurnalismul este în general opera anonimului și nu este aici nici un rău, fiind-că importanța în multe chestiuni nu este autorul, adică cine le spune, ci lucrul care se spune. Inșă dacă anonimatul se înțelege atunci când e vorba de informațiuni inofensive, de chestiuni științifice, de critici obiective și chiar de o critica personală cu caracter politic, el este neadmisibil atunci când se calomniază o persoană, fiind-că atunci și publicul și persoana calomniată au interes să știe cine este persoana care afirmă faptele și ce crezare trebuie să li se dea; altminterlea se poate crede că întreaga redacțiune, tot personalul ziarului sau revistei și însușește acele afirmate sub anonim.

Legiuitorul însuși arată dorința lui ca adevăratul culpabil de o infracțiune de presă să nu rămână nepedepsit, fiind-că în al. 3 al art. 50 Cod. pen., el merge până chiar, la apărarea de complicitate și prin urmărire de pedeapsă a aceluia care dă pe față pe adevăratul autor, girante, or editor al unei publicațiuni delicioase. Este aici o scuza absolutorie, ca și în articolele 116 și 122 c. p. introdusă de legiuitor tocmai în scopul ca adevăratul faptuitor să nu scape de pedeapsă.

3) O a treia chestiune care se poate discuta este, dacă girantul fiind față și declarând că el este autorul, se mai poate face dovada cine ar fi adevăratul autor?

Curtea cu jurați din București prin deciziunea sa din 6 Octombrie 1912 a admis negativă pe motiv că, în asemenea caz mărturisirea girantului ar fi în contra lui o presupunere legală de imputabilitate care n'ar admite dovada contrarie⁵⁾.

Admitem soluțiunea Curții cu jurați, nu admitem însă motivarea sa.

Nu admitem proba legală a imputabilității, fiind-că legiuitorul a respins sistemul probelor legale; trebuie un text formal de lege și mai ales în penal pentru condamnare, spre a admite sistemul vechi și nerațional al probelor legale. Inșă admitem și noi împreună cu Curtea cu jurați, că, o data ce girantul și asumă responsabilitatea articolului încredințat, dar înculpății negau că ar fi autorii acelui articol, nu se putea face alte cercetări, or aduce alte dovezi în contra inculpaților, din cauza că, după cum am arătat, rezultă din lucrările preparatoare că legiuitorul nu permite acest lucru.

4) O altă chestiune care nu s'a discutat, dar s'ar fi putut discuta în acest proces, este dacă dovedindu-se prin propria mărturisire a inculpaților că ei sunt autorii articolului încredințat, girantul ar scăpa în acest caz de răspundere, după ce el s'a declarat ca autor al articolului?

Părerea noastră este că el nu va scăpa de răspundere, ci va fi considerat ca un complice, de oareze el a lasat să se scrie articolul încredințat anonim, a cărui răspundere i este atribuită de lege. Ca să scape de răspunderea complicității ca girant, legea i dă mijlocul ca la articolele anonime să se lepede de paternitatea lor, arătând pe adevăratul autor; când însă departe de a-l arata, girantul caută să inducă justiția în eroare, ascunzând pe adevăratul autor și dându-se pe el însuși ca autor al articolului, desigur că el nu mai poate beneficia de scuza absolutorie din art. 47 și 50 cod. pen., fiind ca nu a îndeplinit condițiunea pusă în acele articole, ci a devenit un complice.

I. TANOVICIANU

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. III

Audiența dela 23 Noembrie 1912

Președinția d-lui G. N. BAGDAT, Prim-președinte
Primăria Com. București cu Societatea Co-nunală de Tramvai

Pronunțarea judecătorului în alt proces asupra aceluiași chestiuni — Dacă constituie un motiv de recuzare. — Lămuriri date de părți în ședință publică — Dacă atrage casarea deciziunii. — (Art. 276, al. 6 și 281 și urm. pr. civ.)

1. Legiuitorul, regulând procedura de urmat pentru judecarea recuzărilor, prin art. 281 și urm. pr. civ., pentru respectul datorit justiției și în interes de a menaja demnitatea magistratului, a oprit orice discuție directă asupra recuzării, fie în ședință publică, fie în Camera de delibere, între judecătorul recuzat și între partea care a propus recuzarea. De aci însă nu se poate prin analogie conchide că s'a oprit și între părțile în proces orice discuție asupra recuzării, căci o asemenea opinie fiind o excepție dela dreptul ce au părțile de a fi ascultate înainte ca judecata să-și dea hotărârea, oprirea ar fi trebuit înscrisă expres în procedură.

Prin urmărire nu se poate cere casarea unei deciziuni dacă, permițându-se părții care recuză să citească în ședință publică actul de recuzare, partea profunnică s'a mărginit a da lămuriri, arătând că recuzarea propusă nu cadrează cu cazurile de recuzare prevăzute de lege.

2. Dacă nu se constată în hotărâre că prezidentul a comunicat actul de recuzare judecătorului recuzat, nu se poate cere casarea atunci

⁵⁾ Publicată în Curierul Judiciar No. 4 din 13 Ian. 1913.

când, pentru constatarea faptelor pe cari se întemeiază cererea de recuzare, se invoacă o hotărâre judecătorească, căci într'un asemenea caz recunoaşterea faptelor de către judecătorul recuzat devine inutilă, ele neputând fi tăgăduite, iar recuzantul n'are de făcut nici o altă dovadă despre existenţa lor, judecătorii putând din simpla citire a hotărârii invocate să constate dacă judecătorul recuzat şi-a dat sau nu părerea asupra procesului supus judecăţii lui.

3. Pentruca un judecător să fie recuzabil, potrivit al. 6 de sub art. 276 din procedura civilă, trebuie ca el să-şi fi dat părerea special asupra pricinii în care se propune recuzarea, iar nu în alt proces în care a figurat o altă parte, deşi s'au invocat aceleaşi chestiuni de fapt şi de drept.

Deciziunea No. 486/1912.—Respins ca nefondat recursul făcut de Primăria Comunei Bucureşti contra deciziei Curţii de apel Bucureşti s. II No. 38/1912, dată în proces cu Societ. Comunală de Tramvae.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier St. Miculescu:

Pe d-nii avocaţi N. Flea şi S. Rosenthal din partea Primăriei Bucureşti în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe d-nii avocaţi M. Pherichide şi M. Antonescu din partea Societ. Comunale de Tramvae în combateri; şi

Pe d-l Procurator general Sc. Popescu în concluziuni, pentru respingere

Deliberând,

Având în vedere că din decizia adusă în recurs rezultă, că la acţiunea îndreptată contra-i de Soc. Com. a Tramvaelor Bucureşti, pentru a fi condamnată să verse partea sa din a doua emisiune de acţiuni în sumă de lei un milion şi cinci sute de mii, pecum şi la daune interese provenite din nevărsarea la timp a acelei mize sociale, Primăria Com. Buc a răspuns printr'o cerere reconvenţională, prin care invoacă în apărare, că Soc. Com. a Tramvaelor Bucureşti nefiind încă legalmente constituită, nu poate îndrepta nici o cerere în justiţie, contra Com. Bucureşti, iar când i s'ar respinge acest mijloc principal de apărare, să se declare nule dispoziţiile anume indicate în cererea reconvenţională, ca unele ce ar fi contrarii şi trec peste termenii şi prevederile legii din 14 Aprilie 1909, constitutivă a societăţii;

Că Tribunalul Comercial de Ilfov a admis acţiunea Societăţii, şi a respins cererea reconvenţională a Primăriei;

Că, în urma apelului făcut contra hotărârii Tribunalului, atât de Primărie cât şi de Societate, Curtea de apel din Bucureşti, secţia II-a, prin decizia No. 27 din 13 Iunie 1912, dată în lipsa Primăriei, a respins apelul Societăţii, ca nefondat şi pe acela al Primăriei ca nesustenit;

Că Primăria făcând opoziţie în contra acestei decizii, avocaţi săi, la termenul de 29 Septembrie 1912 fixat pentru judecată, înaintea de orice discuţie asupra fondului, au prezentat Curţii o cerere scrisă de recuzare în persoana d-lor Prezident I. Dăbescu şi Consilier St. Urlişteanu, bazând-o pe dispoziţiunile art. 276

al 6 din proc. civ. şi invocând în susţinerea ei că chestiunile ce erau deduse în judecata Curţii prin apelul Primăriei, sunt identice cu cele ce s'au discutat în procesul intentat de Societate Ministerului de Interne, pentru împiedicarea legală a lucrărilor în curs de executare pe stradele Capitalei şi a funcţionării Societăţii şi asupra cărora numiţi judecători recuzaţi s'au pronunţat prin decizia No. 116 din 6 Iunie 1912 a Curţii de apel din Bucureşti, secţia II-a;

Că, cererea de recuzare fiind respinsă de Curtea de apel, prin decizia comercială No. 37 din 29 Septembrie 1912 şi procedându-se la judecarea opoziţiei în fond, d-l avocat M. Cantacuzino unul din avocaţii Primăriei, a declarat verbal şi printr'o declaraţie scrisă prezentată Curţii, că în urma respingerii cererii de recuzare, avocaţii Primăriei se retrag din instanţă fără a apăra interesele Primăriei; că, faţă cu această declaraţiune, Curtea de apel a respins ca nesustenută opoziţia făcută de Comuna Bucureşti în contra deciziei cu No. 27 din 1912 a acelei Curţii;

Că, în contra deciziei prin care i s'a respins opoziţia Primăria Comunei Bucureşti a făcut recursul de faţă, întemeindu-l pe două motive;

Asupra primei părţi a motivului întâi de recurs:

«Violarea art. 282 şi 283 procedură civ., nemotivare şi exces de putere, prin faptul că Curtea a pus în discuţie publică cererea noastră de recuzare, cu toată opunerea noastră, fără nici un fel de motivare a deciziunii sale în această privinţă»;

Considerând că regulând prin art. 281, 282 şi 283 procedura de ornat pentru judecarea recuzărilor, legiuitorul, pentru respectul datorit justiţiei şi în interes de a menaja demnitatea magistratului, a oprit orice discuţie asupra recuzării, fie în şedinţa publică, fie în Camera de deliberare, între judecătorii recuzat şi între partea care a propus recuzarea: că de aici însă nu se poate, prin analogie, conchide că s'a oprit şi între părţile în proces orice discuţie asupra recuzării; căci o asemenea oprire fiind o excepţie la dreptul ce au părţile de a fi ascultate înainte ca judecata să-şi dea hotărârea, oprirea ar fi trebuit înscrisă expres în procedură;

Că dacă în interesul unei bune distribuţii a justiţiei se recunoaşte părţii care ar avea un motiv de recuzare, dreptul să ceară ca să nu fie judecată de magistratul recuzabil, acelaşi interes cere ca şi partea protivnică în proces să nu fie — în afară de cazurile de recuzare — strasată dela judecătorii pe cari i'a dat legea, de unde se învederează că ea trebuie să fie ascultată în apărarea acestui drept, şi deci în opunerea ce ar face la cererea de recuzare;

Considerând că permiţându-se d-lui Rosenthal, avocatul Primăriei, ca să citească în şedinţa publică actul de recuzare scris pe mai multe pagini, care este o pleoară foarte dezvoltată în drept şi în fapt asupra recuzării într'un asa caz, cel mai elementar simţ de imparţialitate, impune Presedintelui datorica ca să permită şi Societăţii să dea lămuriri asupra recuzării;

Că, așa fiind şi întrucât se constată din decizia pronunţată de Curtea de apel asupra recuzării, că d-l M. Antonescu, avocatul Societăţii, în lămuririle date, s'a mărginit numai să arate Curţii de apel că recuzarea propusă nu cadrează cu cazul de recuzare prevăzut de alineatul 6 al art. 276 din procedura civilă, invocată de Primărie în actul de recuzare, este învederat că învinuirea adusă magistratului care prezida, că a tolerat între părţi în şedinţa publică, discuţiuni nepermise de lege asupra recuzării, este neîntemeiată, şi deci această primă parte a motivului întâi de casare urmează să fie respinsă ca atare;

Asupra părţii a II-a din primul motiv de casare:

«Curtea nu constată prin deciziunea sa că a comunicat

cererea judecătorilor recuzați cari să-și fi dat răspunsul așa că a violat art. 282 și 283 procedura civilă și a dat o decizie nemotivată și a comis un exces de putere.

Considerând că dispoziția ca prezidentul să comunice actul judecătorului recuzat și ca acesta să răspundă înscris sau prin graiu, în camera de ședință, fără a se face nici un alt act de procedură, a fost luată de legiuitor în interesul unei rezezi judecării a recuzării, căci dacă judecătorul recunoaște faptele invocate, recuzarea se admite și astfel orice întârziere a judecării recuzărei este înlăturată; că, din contră, când judecătorul tăgădește faptele, recuzantul trebuie să le dovedească prin mijloacele de probă admise de lege, exceplându-se interogatorul și jurământul. Căci judecătorul recuzat nu trebuie considerat ca un împincinat adversar în proces, pe care să-l forțezi prin interogator și jurământ să se recuze mijloace ce nu sunt potrivite demnității sale (Expunerea de motive asupra art. 282 din pr. civ.);

Că, astfel fiind, pe lipsa de constatare în hotărâre că prezidentul a comunicat actul de recuzare judecătorului recuzat, nu se poate sprijini un motiv de casare atunci când, ca în speță, pentru constatarea faptelor pe cari se întemeiază cererea de recuzare se invocă o hotărâre judecătorească, căci, într'un asemenea caz, recunoașterea faptelor de către judecătorul recuzat devine inutilă, ele neputând fi tăgăduite iar recuzantul n'are de făcut nici o altă dovadă despre existența lor. Judecătorii putând din simpla citire a hotărârii invocate să constate dacă judecătorul recuzat și-a dat sau nu părerea, în sensul al. 6 al art. 276 din pr. civ., asupra procesului supus judecării lor;

Că, dar, și din acest punct de vedere primul motiv de casare cată a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra motivului al II-lea de casare :

«Rea interpretare și rea aplicare a art. 276, al. 6 pr. civ., omisiune esențială, nemotivată și exces de putere

«Am întemeiat cererea de recuzare pe dispozițiunea art. 276, al. 6 din pr. civ. și am invocat că cei doi magistrați recuzați și au dat părerea în chiar pricina dintre Primărie și Societatea de tramvaie, prin faptul că prin considerentele deciziei Curții de apel, secția II, No. 196, din 6 Iunie 1912, dată în procesul dintre Ministerul de interne și Societate, semnată și de dânsii, nu numai s'au pronunțat asupra tuturor chestiunilor cari fac obiectul apelului Primăriei, dar s'au pronunțat anume în mod expres ca Primăria n'are nici ea dreptate în concluziunile ce pune față de Soc etate.

«Curtea, printr'o serie de considerente de tot felul, cu exemple, presupuneri și raționamente iarăși de tot felul, interpretează textul invocat în sensul că el se aplică judecătorului care s'ar fi pronunțat mai dinainte în orice chip : prin presă, prin graiu, prin scrisoare, prin semne; dar nu și judecătorului care și-a făcut cunoscută părerea printr'o hotărâre dată de dânsul, — și apoi, deși reproduce textul cererii noastre în corpul deciziei, pretinzând că noi am invocat numai că prin decizia semnată de dânsii, cei doi judecători recuzați s'au pronunțat asupra chestiunilor cari fac astăzi obiectul apelului Primăriei, și nemenționând nici un singur cuvânt despre principala noastră susținere, documentată cu considerente din decizia Curții și anume că ei au mers și mai departe și ei au spus că chiar Primăria nu are dreptate, — a june astfel să respingă cererea de recuzare

«Judecând astfel Curtea a interpretat și a aplicat greșit textul de lege, a făcut o omisiune esențială, a dat o decizie nemotivată și a comis un exces de putere.

Având în vedere că Primăria recurentă și-a întemeiat

la Curtea de fond recuzarea făcută în persoana d-lor prezidenți I. E. Dobrescu și consilier St. Urlișteanu pe dispozițiunile al. 6 de sub art. 276 din procedura cod. civ. și anume : că numiții magistrați, chemați să judece procesul dintre recurentă și Societatea tramvaielor București și-au dat părerea acestui proces, cu ocazia judecării procesului dintre Societate cu Ministerul de interne după cum ar rezulta din decizia cu No. 116 din 6 Iunie 1912 a acelei Curți de Apel, la darea căreia au participat și numiții magistrați recuzați ;

Considerând că pentru ca un judecător să fie recuzabil potrivit alineatului 6 de sub art. 276 din procedura c. civ., trebuie ca el să-și fi dat părerea special asupra pricinii în care se propune recuzarea, căci numai într'un asemenea caz poate exista temerea care a determinat pe legiuitor să introducă în lege acest caz de recuzare ; că amorul propriu va îndemna pe judecător să persiste în părerea ce și-a dat asupra procesului înainte de judecarea lui, și-l va priva astfel de spiritul de imparțialitate de care trebuie să fie stăpânit în judecata proceselor ;

Că, prin urmare, singura împrejurare că prin motivele apelului său Primăria aducea în fața Curții de fond aceleași chestiuni de fapt și de drept asupra cărora judecătorii recuzați se pronunțaseră cu ocazia judecării procesului dintre Societate și Ministerul de interne, nu autoriză cererea de recuzare făcută de Primărie, căci mai trebuie ca acei judecători să-și fi dat părerea special asupra procesului dintre Primărie și Societatea comunală a tramvaielor București, pentru că o altă interpretare a alineatului 6 de sub art. 276 din procedura codului civil, ar face imposibilă îndeplinirea misiunii de judecător, căci în nenunțate procese judecătorul este chemat să rezolve chestiuni de fapt și de drept pe cari le-a rezolvat cu ocazia judecării altor procese și atunci, cu timpul s'ar găsi recuzabil mai în toate procesele supuse judecării sale ;

Considerând că nu se contestă instanței de fond chemată să judece o recuzare dreptul de a aprecia faptele și conținutul actelor invocate în dovedirea recuzărei, și acela ca să hotărăască după circumstanțe, dacă judecătorul și-a dat sau nu părerea în sensul al. 6 de sub art. 276 din procedura cod. civ. ;

Considerând că Curtea de apel, examinând decizia pe care o prezenta Primăria în dovedirea cazului de recuzare invocată, a apreciat că magistrații recuzați nu și-au dat prin acea decizie o părere specială asupra acestui proces dintre Primărie și Societate, cum cere al. 6 de sub art. 276 din procedura cod. civ., pe care se sprijină cererea de recuzare, și că, dacă în unele din considerentele acelei decizii se vorbește și de Primărie, aceasta s'a făcut numai în interesul ca să se discute toate chestiunile ridicate în acel proces, toate punctele în legătură cu acele chestiuni și toate ipotezele posibile numai din acel proces ;

Că, astfel fiind, și întrucât critica adusă acestei aprecieri a Curții de fond, prin motivul de casare în discuțiune, nu este de natură să o invalideze, motivul de casare invocată se găsește a fi neîntemeiat și cată a fi respins ca atare ;

Pentru aceste motive, Curtea, în unire cu concluziunile d-lui procuror-general, Șcarlat Popescu, respinge recursul etc.

Adnotație. — Inalta Curte de casație a judecat, că conform art. 296 al. VI procedura civilă se pot recuza judecătorii cari au pledat sau și-au dat părerea într'o pricină, nu însă și acei cari judecând o altă pricină s'ar fi pronunțat asupra unor chestii de drept și de fapt analoge

sau identice cu cele cari li revin din nou spre judecare într'o altă pricină.

Aceasta este evidentă însăși, fiindcă altminteri în majoritatea cazurilor judecătorii ar fi recuzabili, aceleași chestii de fapt și de drept prezentându-se în mai multe afaceri.

În procesul dintre Ministerul de Interne și Societatea Comunală de Tramvae, Ministerul de Interne fiind învinuit că a împiedecat lucrările acestei societăți, a obiectat că Societatea n'avea existență legală și că în tot cazul n'avea față cu Primăria toate drepturile arătate în statutele sale.

Judecătorii au respins această apărare a Ministerului de Interne, când a venit procesul Societății de Tramvae cu Primăria, prin care se cerea ca ea să fie condamnată a-și depune miza socială, etc.

Primăria a făcut aceleași obiecții: că Societatea n'are existență legală, etc.

Judecătorii nu puteau fi recuzabili. Ei n'ar mai fi putut să judece decât în două cazuri: a) dacă ar fi fost înainte avocați și ar fi pledat la tribunal pentru Societatea de Tramvae, sau dacă, ca societari s'ar fi pronunțat în public asupra drepturilor acestei Societăți, b) dacă ar fi judecat ca judecători la tribunal însuși procesul dintre Societate și Primărie.

Altminteri se găsesc deatătea ori asemenea de drept și de fapt între procesele cari se judecă că, în toate zilele s'ar recuza judecătorii.

A doua chestie hotărâtă de Inalta Curte de casație este următoarea: dacă nu se permite ca să se facă o discuție de părți față cu judecătorii, cu privire la stabilirea faptului pentru care s'a cerut recuzarea, pentrucă prin o asemenea discuție s'ar atinge demnitatea și prestigiul judecătorilor, de aceia nici nu se permite interogatoriul și jurământul în această materie.

Însă, ambele părți, și cea care propune o recuzare și cea care se opune, au dreptul să discute dacă cazul de recuzare propus intră în prevederile legii. Aceasta fiind o chestie de drept care nu poate atinge cătuși de puțin respectul datorit magistratului, nici prestigiul său.

Cellalt punct, privitor la faptul că nu mai e nevoie să întrebăm pe judecător asupra celor arătate într'o hotărîre semnată de el, care e un act public, spre a se recunoaște, sau nu, nu mai încapă discuții, fiind prea evident.

D. N. COMȘA

TRIBUNALUL JUDEȚULUI BACĂU SECȚIA II

Audiența dela 1 Octombrie 1912

Președenția d-lui C. CLIMESCU, președinte

Ioan Dorneanu, cerere de moratoriu.

Morator. — Cererea lui înainte de faliment. — Admisibilitatea în principiu. — Condițiunea de a avea registre regulate atât ca formă cât și ca conținut. — Art. 23—31 5° și 51, 934 și 842 c. comercial

Cererea de morator, admisibilă în principiu chiar înainte de declarare în faliment, nu poate fi primită potrivit art. 834 al. ultim c. comercial, dacă comerciantul nu prezintă, împreună cu dânsa, registrele sale comerciale regulat ținute

Legiuitorul cere regularitatea registrelor, atât ca formă cât și ca conținut, pentrucă art. 834 nu face distincțiune în această privință iar art. 23—31 c. comercial prescrie în termeni imperativi formele cum să se ție registrele, ce să cuprindă și timpul cât să se păstreze, prevăzând, prin art. 50 și 51 și sancțiunea de a nu face probă în justiție, considerându-se ca neexistente registrele ce nu vor fi ținute în regulă și nici investiile cu formele prevăzute de lege.

Astfel, deși registrele sunt regulate ca formă, adică numerotate, șnuruite și sigilate, însă dacă se constată că în registrul jurnal se găsesc trecute operațiuni comerciale anterioare înființării acestui registru, și cari nici nu sunt înscrise zi cu zi, cum cere art. 23, ci sunt înglobate lunar și că nu se arată la finele fiecărei luni cheltuielile casei, iar în registrul inventar, înființat în ajunul cererii de morator, nu se vede trecutul, pe lângă inventarul averii mobile și imobile și acel al datoriilor active și pasive, cum cere art. 24, urmează că acele registre sunt în neregulă ca conținut și deci cererea de morator trebuie respinsă.

Tribunalul,

Având în vedere cererea făcută de comerciantul Ion I. Dorneanu, din Bacău, pentru a i se acorda un moratoriu de șase luni, pe motiv că se află într'o jenă momentană de plăți, din cauza timpului nefavorabil și a întreruperii creditului tuturor negustorilor;

Ascultând pe d-l avocat C. Tisescu, în concluziile puse pentru acordarea moratorului;

Având în vedere că, după dispozițiunile art. 842 cod. com., comerciantul, chiar înaintea declarațiunei de faliment — cum e în speță — poate să ceară Tribunalului un moratoriu, numai să fie în stare a justifica concursul condițiilor prescise de art. 834 cod. com., adică, să dovedească cu probe valabile că, încetarea plăților, a fost consecința unor evenimente extraordinare și neprevăzute sau în alt mod scuizabile și să stabilească, cu documente sau cu dare de garanții îndestulătoare, că actual patrimoniului său covârșește pasivul, adăugând dispozițiunile ultime ale citatului text de lege că, cererea de moratoriu, nu va putea fi primită, dacă comerciantul

nu prezintă, împreună cu dânsa, registrele sale de comerț, regulat ținute, bilanțul său comercial și o listă nominativă de toți creditorii săi;

Având în vedere că comerciantul Dorneanu a prezentat odată cu cererea de moratoriu, un registru jurnal legalizat sub No. 153/912 și un registru inventar, legalizat sub No. 163/912, cum și bilanțul de activul și pasivul său, în care se cuprinde și lista nominativă a creditorilor;

Având în vedere că legiuitorul, prin art. 831 cod. com., cere regularitatea registrelor, atât ca formă cât și ca conținut, deoarece-ce citatul articol nu face distincție în această privință iar art. 23-31 Cod. Com. prescrie imperativ formele cum să se țină registrele, ce să cuprindă și timpul cât să se păstreze, prevăzând, prin art. 50 și 51 cod. com., și sancțiunea pentru registre de a nu face probă în justiție, considerându-se ca neexistente, când nu vor fi ținute în regulă și nici investite cu formele prevăzute de legi;

Având în vedere că, în speță, Tribunalul, examinând registrele prezentate de l. Dorneanu constată că ele sunt numerotate, șnuruite și sigilate, conform art. 25 cod. com., cu alte cuvinte sunt regulate ca formă, însă în registrul jurnal, înființat la 12 Septembrie 1912, când s'a legalizat de tribunal, se găsește trecute operațiuni comerciale anterior înființării acestui registru și anume acelea de la 1 Iunie până la 12 Septembrie e. 1912, operațiuni care nici nu sunt înscrise în condițiunile art. 23 cod. com., adică zi cu zi, ci sunt înscrise lunar, fără ca, la sfârșitul fiecărei luni, să se fi arătat sumele încreștinate pentru cheltuielile casei iar în registrul inventar, înființat la 29 Septembrie cu o zi înainte de introducerea cererii de moratoriu, nu se vede trecut, pe lângă inventarul averii mobile și imobile și acela al datorilor active și pasive—bilanțul—cum cere art. 24 cod. com., de unde rezultă că registrele în chestiune

sunt în neregulă ca conținut și deci conform art. 50 și 51 cod. com., ele sunt inexistente și nu pot face probă în judecată, trebuind a fi înlăturate cu totul;

Că odată acest fapt, fiind bine stabilit înaintea Tribunalului, el constituie o piedică absolută la acordarea moratorului, pentrucă art. 834 al. ultim cod. com. prin termenii săi clari, face din regulata ținere a registrelor comerciale o condiție: «sine qua non» pentru acordarea moratorului;

Că prin urmare, fără a mai cerceta dacă în speță, sunt împlinite celelalte condițiuni preținse de lege, Tribunalul, conform art. 842 și 834 cod. com., urmează a nu acorda moratoriu cerut de Ion I. Dorneanu și respingându-l să pășească de îndată la declararea nulității în faliment.

Având în vedere că, în ce privește declararea în stare de faliment a lui Dorneanu, pe lângă că simpla cerere de acordarea unui moratoriu, motivează și chiar implică o încetare de plăți totuși, încetarea de plăți a comerciantului Dorneanu, se dovedește și din tabloul de protestele urmate la Corpul portărilor locali înființat în joslul cererii de moratoriu, în care se vede că la 29 Septembrie 1912, după cererea Băncii Cristoveanu et Comp., a Băncii Naționale și a Băncii Comerciului, s'a prolestat lui Ion Dorneanu trei poliți în valoare totală de 250 lei, astfel că numitul, n'indoios că se găsește în încetare de plăți reală;

Având în vedere că, după art. 655 cod. com., comerciantul care a încetat plățile sale comerciale este în stare de faliment;

Că astfel fiind Tribunalul, câtă a declara pe Ion I. Dorneanu în stare de faliment.

Văzând și dispozițiunile art. 7-8, 7-9, 7-11, 7-11, 7-12, 7-3, 7-43 armătorii și 943 cod. comercial.

Pentru aceste motive, redactate de d. l. președinte C. Climescu Tribunalul, respinge etc.

(ss) C. Climescu C. Tolovici

REZUMATELE JURISPRUDENTEI INALTEI NOASTRE CURTI DE CASATIE ¹⁾

CASATIE S. UNITE

Recurenții Em. și Anton Bibescu prin d-l avocat Ioachimovici
Intimata Lucreția Hiescu prin tutorea sa Elisabeta Hiescu prin,
d-l avocat D. L. Bolomey.

* **Vânzare.**—Taxe de înregistrare.—Obligația cumpărătorului de a o plăti afară de stipulațiune contrarie.—Art. 1305 din c. civil.

După art. 1305 c. civil speșele vânzării sunt în sarcina cumpărătorului, afară de cazul când o convențiune contrarie ar exista între părți. Prin urmare, când curtea de apel, fără să constate existența unei stipulațiuni contrarii, ci întemeindu-se numai pe simple prezumpțiuni pune în sarcina vânzătorilor taxa de înregistrare care face parte din cheltuielile vânzării, nesocotite dispozițiunile art. 1305 c. civil. (Cas. s. unite, decizia No. 1 din 17 Ianuarie 913, prin care se anulează decizia c. ap. Craiova s. II, No. 31/913).

¹⁾ Deciziile ale căror spețe sunt însemnate cu steluță * prezentând o importanță juridică deosebită, vor fi publicate în extenso în numerile viitoare.

Redacția

CASATIE S. I

Recurentul Dr. Fischauer prin d-l avocat D. Negulescu.
Intimata Paulina de Hesenstein prin d-l avocat B. Cernea și Teodorescu.

Executor.—Hotărâri date în țară streină.—Condițiunile ce trebuie să întrunească asemenea hotărâri spre a fi investite cu formula executorie de tribunalele române.—Hotărâre necomunicată în conformitate cu art. 3 și 10 din convenția de la Haga.—Respingerea executorului.

1. Conform art. 371 pr. civ. investirea cu formula executorie a hotărârilor judecătorești date în țară streină, nu se va putea incuviința decât dacă aceste hotărâri sunt date de tribunalele competente și sunt rămase definitive, dacă nu se calcă legile de ordine publică ale României și dacă între amândouă statele este reciprocitate de executare.

De aci rezultă că tribunalele române, pentru a putea să acorde executorul, trebuie să cerceteze între altele, dacă hotărârea e rămasă definitivă.

Astfel, dacă Tribunalele române, constată că hotărârea nu e valabil comunicată, în conformitate cu art.

3 și 10 din convenția dela Haga și deci nu e rămasă definitivă, cu drept cuvânt nu acordă executorul. (Cas. s. I, decizia No. 834, din 21 Noembrie 1912, prin care se respinge recursul făcut contra deciziei Curței de apel București, s. I, No. 22/912).

Recurenta Sultana Piseanu prin d-l avocat Arm. Iliescu.
Intimatul C. D. D-trescu prin d-l avocat I. Micescu.

* **Servituți de vedere.** — **Construire de imobil în potrivă ferestrelor vecinului.** — **Distanța ce trebuie lăsată sub codul Caragea.** — **Dacă această distanță era și pentru lumina directă și pentru cea piezișe.**

2. În lipsă de convențiune între proprietarii vecini, care să determine existența servituții și condițiunile ei de existență, această servitute nu se poate deduce decât printr-o dispozițiune de lege categorică.

Astfel, prin art. 28 partea II cap. III codul Caragea, se impunea o distanță de 12 palme domnești când se construie împotriva ferestrelor vecinului, ceiace înseamnă că prin acest articol se dispune numai cu privire la lumina directă, iar nu și la cea piezișe.

Prin urmare, cu drept cuvânt nu aplică acest principiu și când e vorba de lumină piezișe. (Cas. s. I, decizia No. 853, din 28 Noembrie 1912, prin care se respinge recursul făcut contra sentinței Trib. Mehedinți, s. II, No. 125/911).

CASATIE S. II

Recurentul G. Fieraru zis al Radei prin d-l avocat L. Popilian.
Ministerul Public prin d-l Procuror M. Vidrașcu.

Hotărâre penală. — **Inserarea unui text greșit.** — **Pedeapsă conformă cu legea.** — **Validitatea hotărârei.** — **Omor săvârșit dar neizbutit.** — **Circumstanțe atenuante.** — **Maximum închisorii corecționale.** — **Legalitatea pedepsei.** — **Art. 234 al. ult., 38 al. 2 și 60 al. 4 din c. penal.**

1. Inserarea greșită a unui alt text decât acela ce s'a aplicat, în deciziunea Curții cu jurați, nu poate atrage casarea ei, când pedeapsa dată este conformă cu verdictul juraților.

Astfel, crima de omor săvârșit dar neizbutit, trebuind a fi pedepsită cu minimum muncii silnice pe timp mărginit, adică 5 ani, conform art. 234 al. ult. combinat cu 38 al. II c. penal, iar prin aplicarea art. 60 al. 4 c. p. pedeapsa în acest caz urmând a fi recluzia sau maximum închisorii, acuzatul nu poate cere casarea deciziunii pe motiv că s'a inserat din eroare aliniatul I de sub art. 38 c. p., în loc de aliniatul II, dacă a fost condamnat la cinci ani închisoare corecțională, adică maximum închisorii care pedeapsă este dată în conformitate cu legea. (Cas. s. II, decizia penală No. 2561 din 12 Octombrie 1912, prin care s'a respins recursul făcut contra deciziei Curții cu jurați Dolj No. 43/912).

Recurentul Procurorul General al Curței de Apel din Iași.
Intimatul C. I. Dressner prin d-l avocat P. Sadoveanu.
Ministerul Public prin d-l Procuror M. Vidrașcu.

Ordonanță de neurmărire. — **Dreptul Procurorului General de a face opoziție la Camera de acuzare.** — **Termenul de 20 zile.** — **Modul de calculare al acestui termen.** — **Art. 137 pr. pen.**

2. Procurorul general de pe lângă Curtea de apel are dreptul, conform art. 137 pr. pen., a face opoziție contra ordonanței judecătorului de instrucție, prin care se declară că nu este caz de urmărire, și trebuie să notifice prevenitului opoziția sa în termenul de 20 zile ce va urma după darea ordonanței judecătorului de instrucție.

În modul cum se exprimă legiuitorul și din principiul general că toate termenele însemnate pe zile se înțeleg pe zile libere, rezultă că ziua în care s'a dat ordonanța judecătorului de instrucție și acea din urmă nu intră în calculul celor 20 zile, așa că dacă ordonanța s'a dat la 24 Mai, opoziția făcută și notificată la 13 Iunie este în termen. (Cas. s. II, decizia penală No. 2583 din 15 Octombrie 1912, prin care s'a casat decizia Camerei de punere în acuzare Iași No. 78/912).

Cererea făcută de Proc. Trib. Mușcel de a se regula competența în cauza lui N. A. Bădescu.
Ministerul Public prin d-l Procuror M. Vidrașcu.

Distrugere de hotar. — **Delict prevăzut de art. 355 c. penal.** — **Competința judecăt. de pace.** — **Deosebire de delictul prevăzut de art. 321 din codul penal.**

3. Faptul de a distruge o piatră, așezată cu ocazia executării unei sentințe ca semn despărțitor între două proprietăți, fără însă a-și fi însușit prin aceasta vre-o porțiune de teren, intră în prevederile art. 355 c. p. care prin art. 53 l. j. p. e dat în competența judecătorilor de pace de a fi judecat. (Cas. s. II, decizia penală No. 2612 din 16 Octombrie 1912, prin care s'a regulat competența trimițând afacerea la judele ocol. II rural C.-Lung).

Recurentul G. Rusu, lipsă.
Ministerul Public prin d-l Procuror M. Vidrașcu.

Distrugere. — **Gard comun.** — **Existența delictului.** — **Art. 355 c. p.**

4. Faptul de a distruge un gard despărțitor, fie chiar comun, constituie tot un delict de distrugere. (Cas. s. II, decizia penală 2632 din 17 Octombrie 1912, prin care s'a respins recursul contra sentinței Trib. Neamț No. 232/912).

Recurentul Ion Ogaru, lipsă.
Ministerul Public prin d-l Procuror M. Vidrașcu.

Competință. — **Declinare de competență din partea judecătorului de pace, pe motiv că faptul**

e calomnie.—*Apelul procurorului la tribunal.*—*Calificarea faptului de către tribunal, ca injurie.*—*Judecarea faptului în prima și ultima instanță.*

5. În urma apelului făcut de procuror contra unei cărți de judecată, prin care judecătorul de pace și-a declinat competența de a judeca un fapt, pe motiv că ar constitui delictul de calomnie, dacă tribunalul constată că faptul constituie o injurie, el judecă afacerea în primă și ultimă instanță, fără a viola principiul celor două grade de jurisdicție. (*Cas. s. II, decizia penală 2806 din 31 Octombrie 1912, prin care s'a respins recursul făcut contra sentinței Trib. Bacău s. II, No. 1485/912.*)

Recurentul Gh. Ghimescu, prin d-l avocat P. Bors.
Ministerul Public prin d-l procuror M. Vidrașcu.

**Apel penal.*—*Schimbarea calificării faptului.*—*Admisibilitate.*

Bănci populare.—*Președinte.*—*Delapidare și falsuri.*—*Aplicarea art. 40 c. p.*—*Lipsa punerii în întârziere.*—*Existența delictului.*—*Art. 140, 123 c. penal și 17 l. băncilor populare din 1910.*

6. a) Se poate schimba în apel calificarea penală a faptului. Ast-fel, dacă judecătorul de pace a calificat ca fals și abuz de încredere faptul unui președinte al unei bănci populare care și-a însușit diferite sume de bani din casa băncii falsificând scriptele, tribunalul judecând ca instanță de apel poate califica acelaș fapt ca delapidare de bani publici.

b) Punerea în întârziere pentru restituirea sumelor sustrate din Casa băncilor populare nu constituie un element al delictului de delapidare, ci numai o formalitate prevăzută de legea băncilor populare din 1910, a cărei neîndeplinire nu scutește pe vinovat de efectele acțiunii publice.

c) Art. 123 c. penal pedepsește pe ori-ce funcționar care în exercițiul funcțiunii sale va fi comis falsuri, întră în cadrul acestui articol falsurile săvășite de un președinte al unei bănci populare în scriptele acelei bănci. (*Cas. s. II, decizia penală 2931 din 12 Noembrie 1912, prin care s'a respins recursul făcut contra sentinței Trib. Muscel No. 1153/912.*)

CASAȚIE S. III

Recurenta Administrația financiară Vlașca prin d-l avocat Al. Zeceamă.

Intimatul Manea Săbăreanu, lipsă.

Contribuțiuni directe.—*Comisiuni anuale de prefaceri.*—*Competința lor.*

I. Chiar dacă s'a făcut o eroare la recensământul general cu ocazia așezării impozitului fonciar, impunându-se o suprafață mai mare decât cea reală, aceeaș

eroare nu se poate îndrepta de comisiile anuale de prefaceri, a căror competență este limitată numai pentru cazul când s'ar dovedi că baza impozabilă s'a schimbat în cursul periodului cincinal. (*Cas. III, decizia fiscală No. 871 din 30 Noembrie 912, prin care s'a casat decizia comis. apel Vlașca No. 145/912.*)

Recurentul Ion Pazu prin d-nii avocați C. Săvescu și C. C. Arion.

Intimata Adm. fin. Vâlcea prin d l avocat Paraschivescu.

Fonciar.—*Stabilirea venitului.*—*Prețurile regionale și contractele cu locuitorii.*—*Elemente de apreciere.*—*Înlăturarea lor.*—*Motivarea deciziei.*

2. Prețurile regionale cu cari se arendează la locuitorii terenurile în localitate nu constituiesc o normă obligatorie pentru comisiunile de recensământ și acele de prefaceri, pentru așezarea impozitului fonciar, așa că comisia de apel le poate înlătura, motivând că a avut alte elemente din cari și-a făcut convingerea asupra valorii locative a moșiei ce se exploatează în regie. De asemenea, contractele cu locuitorii pentru niște porțiuni mici din moșia ce se exploatează în regie, neputând servi decât tot ca niște simple elemente de apreciere, iar nu ca norme obligatorii, cum ar fi contractele de arendare a întregii moșii, conform art. 20 din legea de constatare a contrib. directe, comisia de apel le poate înlătura, când are alte elemente și baze de estimățiune pe cari își sprijină aprecierea sa. (*Cas. III, decizia fiscală No. 876 din 3 Decembrie 912, prin care s'a respins recursul făcut contra deciziei comis. apel Vâlcea No. 11/912.*)

Recurenții Mendel Klepper și Soc. Credit. Petrolifer prin d-l avocat Stănculescu.

Intimatul Ministerul de finanțe prin d-l avocat C. Marinescu.

Timbru.—*Contravenție.*—*Amendă.*—*Caracterul ei civil.*—*Societate anonimă contravenientă.*—*Persoană juridică.*—*Condamnarea ei la amendă.*

3. Societățile anonime fiind niște persoane juridice, capabile de a dobândi și a se obliga civilmente, pot fi condamnate la amenzi civile pentru o contravenție la legea timbrului, căci asemenea zădări se pot executa și împlini cu din averea socială, spre deosebire de amenzi penale cari prin natura lor sunt condamnățiuni ce se inflig personal individului care a comis infracțiunea și se pot transforma în închisoare. (*Cas. III, decizia No. 528 din 11 Decembrie 912, prin care s'a respins recursul făcut contra sent. trib. Iași s. II No. 177/912.*)

Bugăm stăruitor pe onorații noștri abonați din provinciile ce abonamentele datorite să le achite numai prin mandat poștal direct la Redacția ziarului *Curierul Judiciar*, pe nmele d-lui Codreanu, proprietarul ziarului, singurul în drept a face incasările, iar cei din capitală să plătească ea și până acum rechilul nostru incasator *Tudoroiu* sau ajutorului său *C. Petculescu.*